

„A természet hatalmas, az ember parányi. Ezért aztán az ember léte attól függ, milyen kapcsolatot tud teremteni a természettel, mennyire érti meg, és hogyan használja fel erőit saját hasznára.”

(Szent-Györgyi Albert)

Környezetvédelmi program a Kacsa úti Óvodában

Helyzetelemzés

Óvodánk bemutatása:

Óvodánk, a Kacsa úti óvoda a Szolnok Városi Óvodák tagóvodája, 3 csoporttal összesen 74 férőhellyel biztosítja a körzetben lakó gyermekek óvodai elhelyezését.

A SZVO értékrendjéhez igazodva, megtartjuk sajátos pedagógiai arculatunkat.

Programunk megvalósulását garantálja, hogy nevelőközösségünkben 6 fő felsőfokú képzéssel rendelkezik. Munkánkat 4 szakképzett dajka teljes munkaidőben, valamint 1 fő karbantartó segíti.

Óvodánk a város peremkerületében helyezkedik el. Az itt élő szülők nagy százaléka szak, illetve betanított munkás, sok a munkanélküli, szociálisan hátrányos helyzetű és az etnikai kisebbséghez tartozó család.

Szociális helyzetükből adódik, hogy sok a hátrányos helyzetű gyermekek száma óvodánkban. Arra törekszünk, hogy együtt a családdal védjük, gondozzuk, neveljük, fejlesszük a gyermekeket. A szülőket partnernek tekintjük a nevelésben, ismertetjük nevelési felfogásunkat, programunkat. Az ingerszegény környezetből érkező gyermekeknek változatos tevékenységet biztosítunk a tapasztalat és élményszerzésre. Kiemelten kezeljük a gyermekvédelmet. Az optimális létszámú csoportok biztosítják a családi légkört, lehetővé

teszik, hogy minden gyermeket alaposan megismerjünk, és hogy pozitívan alakuljanak a gyermekek társas kapcsolatai.

Nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek egészséges életmód iránti igényének kialakítására. Óvodánkban segítjük az átlagostól lényegesen vagy speciálisan eltérő fejlődésű, magatartású gyermekek nevelését. Különleges figyelemmel vesszük őket körül, elfogadjuk máságukat. Óvodánkban szépen felújított, esztétikusan kialakított csoportszobák, öltözők, mosdók, tornaszoba várják a hozzánk érkező gyermekeket. A gyermekek mindennapi életéhez, játékához, mozgásához szükséges eszközök rendelkezésre állnak. Nagy hangsúlyt fektetünk az óvoda arculatához igazodó felszerelések beszerzésére, használatára.

Udvarunk mérete az adott létszámhoz ideális, a fás, pázsitos és betonozott területek jól biztosítják a gyermekek számára minden évszakban és időjárásban a szabad levegőn történő mozgás lehetőségét. Udvari játékaink biztosítják a gyermekek mozgásfejlődését, folyamatosan végezzük az udvar felújítását és eszköztárának bővítését.

Mindenkor figyelembe vesszük szűkebb, és tágabb környezetünk elvárásait.

Óvodánk helyi nevelési programja szakmai meggyőződésünk alapján készült.

A környező világ tevékeny megismerésének fontos szerepe van a harmonikus gyermeki személyiség fejlődésében.

Célunk:

A szűkebb és tágabb környezet, lakóhelyünk felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának megalapozása a természeti - emberi - tárgyi világ értékei iránt.

A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér és síkbeli szemléletének alakítása.

Környezeti kultúrára nevelés: amely magába foglalja a környezetekre vonatkozó ismeretek mellett, a környezetbarát életvitel megvalósítását biztosító tevékenységek széles skáláját.

Feladat:

A családok bevonása az óvodai tevékenységekbe, környezetbarát szemléletük formálása.

Hítvallásunk:

A környezeti nevelés fontosságát, személyiségformáló, szokásalakító szerepét tekintjük nevelésünk vezérfonalának és a tevékenységeket (játék, vers, mese, ének-zene, énekes játék, rajzolás, mintázás, mozgás, stb.) mint egy gyöngyként erre fűzzük fel. Így lesz komplex egész nevelésünk, mellyel megalapozzuk az óvodába járó gyerekek környezeti tapasztalatait, melyek később ismeretté, majd egész életre szóló tudássá alakulnak.

Távlati céljaink

Az eddig alkalmazott óvodai gyakorlatunk kibővítése környezetvédelemmel, szerves hulladékok újra hasznosításával, szelektív hulladékgyűjtéssel, óvoda kertjének, csoportfájának gondozásával, madárbarát-kert kialakításával.

Környezetbarát életvitelünkkel, környezettudatos szemlélet kialakítása óvodásainkban és családjaikban, mind ez a napi gyakorlatban érvényesüljön és természetessé váljon. Olyan környezetet hagyjunk magunk után melyet utódaink is élvezhetnek.

A környezeti értékek megbecsülése, hagyományok ápolása, őrzése, az erkölcsi értékek alakítása, az együtt munkálkodási képességek értékközvetítése, a személyiség gazdagítása.

Környezeti program bemutatása

A csoport fája.

A tevékenység

Célja: A gyermekek folyamatában meg tudják figyelni a fa fejlődését, az évszakok változásának hatását. Az összetartozás érzésének erősítése, azzal, hogy együtt választjuk ki és gondozzuk a mi fánkat.

Feladata: A fa gondozásával a növények szeretetére nevelés. Tudatosítani, hogy a növények is élnek, locsolással, elősegíthetjük pozitív fejlődésüket, a gyümölcs leszedésével hasznos munkát végzünk.

Gyakorlati megvalósítása: 2011.októberében kiválasztottuk mind a három csoport csoportfáját. (naspolya, birs, cseresznye) Készítettünk egy táblát, amin a csoport neve szerepel, valamint az ültetés időpontja.

Mind a három csoport csoportfája elültetésre került, melyeket folyamatosan gondozunk. A mi fánk gondozásába alkalmanként a szülők közül is bevonunk néhányat az ágak metszésébe, száraz ágak eltávolításába.

Az évszakok váltakozásával a növények is változnak, ezt a gyerekekkel nyomon tudjuk követni.

Ősszel a levelek színes pompáját láthatjuk, télen a „kopasz” pihenő fát, tavasszal a virágba borulását, nyáron a zöldellő, madaraknak is „otthont” adót.

Eszközök: tábla, madzag, textil, lapát, ásó, gereblye, létra, kosarak

Felelősök: Csoport pedagógusai, daduska néni, gyerekek, szülők

Várható eredmény: A gyerekek jobban vigyáznak a környezetükben lévő növényekre.

Figyelmeztetik társaikat, ha rongálást észlelnek.

Az összetartozás örömeinek átélése a közös céllal, munkával.

Az óvoda kertje

A tevékenység

Célja: A gyerekek bevonása a közvetlen környezetünk gondozásába, amikor ők is aktív részesei a munkának, jobban átérzik annak fontosságát. A munka eredményét megbecsülik.

Feladata: A kerti szerszámokkal és a velük végezhető munkák megismertetése. Folyamatos munkavégzés fontosságának észrevétele.

Gyakorlati megvalósítása: 2011. őszén csoportonként felosztottuk az óvoda udvarát. Az udvart folyamatosan gondozzuk, gereblyézzük, gyomtalanítjuk, öntözzük, söprögetjük.

Az összegereblyézett száraz faleveleket nem csak a komposztálónkba gyűjtjük, hanem „avartanyát” is készítünk minden ősszel. Avartanya: téli telelő a bogarak, rovarok számára.

Folyamatosan végzik a csoportok saját udvarrészeik parkosítását. (tuják, fák ültetését)

A saját kertjük kialakítását (virágos és fűszernövény) ápolását.

Minden évben tavasszal a komposztálónkból az érett szerves hulladékot növényeink ültetésénél a talaj előkészítésénél hasznosítjuk. A csoportok kertjében megfigyeljük a növényeket, állatokat, azok fejlődését, életmódját. (pillangó, katicabogár, csiga, földigiliszta, hangya, bodobács)

Eszközök: gyermekek méretének megfelelő kerti szerszámok, locsolókannák, nagyítók, lécek, madzagok, mérőszalagok, szakmai könyvek

Felelősök: Csoport pedagógusai, daduska nénik, gyerekek, szülők

Várható eredmény: A tudatos munkavégzéssel a felelősségvállalás érzésének kialakulása. A munkavégzéshez szükséges képességek fejlődése.

Komposztálás

A tevékenység

Célja: Olyan pedagógiai folyamat kialakítása, melynek során képesek elsajátítani a szerves hulladékkal, komposztálással kapcsolatos ismereteket, szokásokat.

Feladata: A családok bevonása az óvodai tevékenységekbe.

Gyakorlati megvalósítása: 2011. őszén kialakítottuk óvodánk udvarán a komposztálót. Szakmai napon megismerkedtünk a komposztálás folyamatával, szakember segítségével. Szülői fórumot szerveztünk, ahol a szülők megbeszélhették és átadhatták ismereteiket egymásnak. Kihelyeztünk a csoportszobák elé egy-egy gyűjtőedényt a szerves hulladék számára.

A családokkal közösen, rendszeresen gyűjtjük a komposztálható anyagot, melyet a gyerekekkel közösen helyezünk ki az udvari komposztálóba. (konyhai nyers növényi hulladék, vitamin nap)
Az udvaron évszakonként előforduló szerves hulladékot (fű, levél, ágak) a gyerekekkel közösen aprítjuk fel és helyezzük a komposztálóba.

Eszközök: gyermekek méretének megfelelő kerti szerszámok, locsolókannák, nagytők, vödörök.

Felelősök: Csoport pedagógusai, daduska néni, gyerekek, szülők

Várható eredmény: A családok környezettudatos ismeretei – a gyerekekkel közös tevékenységeken keresztül – bővülnek elkezdődnek a háztartásokban a környezet óvásához, védelméhez kötődő tevékenységek megvalósítása.

Szelektív hulladékgyűjtés

A tevékenység

Célja: Az óvodás gyermek környezet- és egészségtudatos nevelésének erősítése. A környezetünk védelme, az emberi tevékenységből eredő környezet terhelés és szennyezés kibocsájtás csökkentése.

Feladata: A gyermekek megértsék a szelektív hulladékgyűjtés lényegét és megismerkedjenek a hulladékhasznosítás folyamataival. A szelektív hulladékgyűjtés már gyermekkorban váljon reflexé, később pedig tudatos magatartássá érjen.

Gyakorlati megvalósítása: 2011. őszén felvettük a kapcsolatot a szolnoki Remondis-sal.

Látogatást tettünk a gyerekekkel és a szülőkkel közösen a szelektív hulladékgyűjtő és válogató Újszászi úti telephelyére és Kétpóra.

A csoportszobákban elhelyezésre kerültek a szelektív hulladékgyűjtés számára a megfelelő tárolók.

Mind a három csoportban hatékonyan működik a papír, mint hulladék szétválogatása, kidobása, vagy újrahasznosítása. Évente két alkalommal papírgyűjtést szervezünk. A Remondis-sal kötött szerződés alapján óvodánk udvarára hulladékgyűjtő konténerek kerültek kihelyezésre, melyekbe a PET palackokat folyamatosan gyűjtjük. Ez a lehetőség aktívan bevonja a szülőket is a gyűjtő folyamatba. Az összegyűjtött palackokat rendszeresen elszállítják.

Eszközök: szelektív kukák, konténerek, PET palackok

Felelősök: Csoport pedagógusai, daduska nénik, gyerekek, szülők

Várható eredmény: Egyre több hulladékot válogatnak szét a gyerekek és szüleik, egyre kevesebb lesz a szemét. Tudatosabban figyelnek az újrahasznosításra.

Madárbarát-kert

A tevékenység

Célja: Célunk, a madárvédelem, a madarak világának megismertetése, gyönyörködtetés, lelki, szellemi felfrissülés.

Feladata: Olyan szokások, viselkedési formák és érdekredek kialakítása, amelyek meghatározóak a természetes (ember által létrehozott) és környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában.

Gyakorlati megvalósítása: A szülőkkel és a gyerekekkel közös őszi játszóház keretében elkészítettük a madáretetőket és madárodúkat.

A madáretetőket a csoportszobák ablakába jól látható helyre szereltük fel, hogy a gyerekek napközben is folyamatosan figyelemmel kísérhessék a madarak étkezési szokásait, mozgását. Az etetők feltöltése a gyerekekkel és a családokkal közösen történik. (napraforgó mag, szalonna, madárkalács)

Eszközök: Madarak megfigyeléséhez távcső, fa lécs, szerszámok, szeg, etetőanyagok, könyvek.

Felelősök: Csoport pedagógusai, daduska néni, gyerekek, szülők

Várható eredmény: A madarak szépségének, fajtáinak és védelmének fontosságának felismerése. Látókörük bővítése.

Gyakorlati megvalósítás során alkalmazott módszereink:

- cselekvő közvetlen sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás
- megfigyelés
- kísérletezés
- közös, egymástól való tanulás

Elért eredményeink:

A családokban is elindult egy környezettudatosabb tevékenység: a környezet óvásához, védelméhez kapcsolódóan.

Az óvodai csoportokban szívesen bekapcsolódnak a gyerekek, egyéni fejlettségükhöz, érdeklődésükhöz képest a környezetük gondozásában.

Érdeklődéssel fordulnak az új ismeretek felé.

A gyerekek minden napos viselkedéséből érzékelhető, környezeti kultúrájuk változása.

Nem dobják el a szemetet, gyűjtik a növényi részeket a komposztba, részt vesznek a kert, növények gondozásában.

Vigyáznak az apró állatokra.

Záró gondolatok:

A környezeti nevelésnek a valós életben kell gyökereznie. Helyi problémákra és azok megoldására természet, társadalmi jellemzők, megismerésére kell támaszkodnia. Ezek megáldása közben láttatja meg a globális összefüggéseket. A problémák egyedül nem megoldhatók, ezért a környezeti nevelés fontos célja, az együttműködésre nevelés, az egymásra figyelés, egymás elfogadása, a társadalomba való beilleszkedés képességének fejlesztése. Mivel a jövő ökológiai problémái előre sok esetben nem láthatóak, ezért fontos a problémamegoldó gondolkodás, kreativitás képességének kialakítása és a fejlesztése. Környezettudatos magatartás kialakítása, formálása, mindennapi feladataink közé tartozik.

*„Mi már valamilyenné lettünk és valamivé,
De Ő még nem... ha a gyermekre nézek,
Akkor ne csak azt lássam, hogy milyen,
Hanem, mivé lehet.”*

(Ancsel Éva)

**Prellerné Czakó Ágnes tagóvoda vezető
Vasas Károlyné óvodapedagógus**